

نورلۇق يۈزدى

نۇركاۋچاقلىرىنىڭ ناسىر افشارى بايىمىچىسى

جلد : ۱ — ۲۱

نېسان ۱۹۲۸
اۋن يىلچىسى

صاى : ۴ — ۱۹۸

چوبانه شعرلری

فرانسوزجه دن ناقلی
روشن اشرف

شاعری
روبرتیل

باشنجی چوبان تور کوسی

مه نالقی ، موپسوس

مه نالقی

مادام که ایسته هرایکیمزده برله شدرک ، عزیز موپسوس ، وهرایکیمزده ماهرز : سن خفیف
بر قواله شان ویرمکده ، بنده مصراعلر تفتی ایتمکده ؛ نه دن یاپراقلرینی بری برینه دولایان
شوقارا آغاجلرله شوفندقلرک کولکده سنه اوطورمایام .

موپسوس

بن سندن داها کنج ایم ، سنی صایمفه بورجلییم . دیکله نه لم ، ایستهر اویناق کولکلرینی
روزکارلر تحریک ایدن شو آغاجلرک آلتنده ؛ ایستهر ، داها آبی ، شومفاره نیک ایچنده ... باقی
یابانی برآصما ، شورایه بورایه آتیلمش صالقیملریله اونک کیرینتیشنی ناسل دوشه بور..

مه نالقی

بزم داغلر مزده ، تور کوخو صوندنه سنکله بوی اولچوشمکه یالکیز آمینتاس جرأت ایده بیلیر.

موپسوس

نه ! او ، حتی فیه بوسله دنخی اولچوشمه زمی ؟

مه نالقی

باشلا موپسوس ؛ اکر خاطر کده ایسه یا « فیلپس » ک سودالرینی ، یا « آلقون » ک مدحیه لرینی ،
یا « قودروس » ک قاوغالرینی سویله . باشلا : اوتلایان اوغلاقلر مزنی تیشروس کوزه تیر .

موپسوس

خاییر ، کچن کون ، برقایین آغاجنک یشیل قابوغنه قازدییم اومصراعلری ، هم یازارق ، هم ده
اوقویارق برده نه مه بی داها زیاده ایسته یورم : دیکله ده ، صوکراده آمینتاسکه سویله رسک ، بونلرک
ده کری حقنده بنمله بخته کیریشیر .

مه نالی

قیوراق سوکود صولفون زیتون آغاجنه ، محویلی لاواندا پنبه ارغوانه نهقادار رام اولورسه ،
فکرجه ، آمینتاس ده مویسوسه او قادار رام اولور .

مویسوس

چوبان ، داها فضله سویله مه ؛ ایشته مفارده نك ایچنده یز .
دافیس آرتیق یوق اولمادی ؛ نه مفوسلرده اونك آجیقلی اولومنه آغلاردی . او زمان که
اوغلنك مرحمت ایدیله جك نعتنی قوللری آراسنده صیقان آناستاره لره و آلهلره بوغدرلرندن دولایی
شکوا ایدردی ، سز فندقلر ، سز نهرلر ، نه مفوسلرک ماتمنه شاهد اولدیکیز ، او یاس کونلرنده ،
ای دافیس ! هیچ برچوبان بوغالرینی اوتلاقدن چیقارارکن سرین چشمه لره دوغرو یه دمه دی .
هیچ برسورو نهرک صوبنه ، هیچ برسورو چایرلرک اوتنه شویله برسورو نهمه دی بیله ... دافیس
سنگ اولومکه آفریقانك آرسلانلری بیله آه و واه ایتدی . اورمانلر ، یابانی داغلر بری برلریله
حالا اتم صیحه لری سویله شیور . دافیس بزه آرمه نیا قاپلانلرینه بو یوندوروق وورمنی او کره تدی .
باقوس شرفه مقدس رقصلری ایلکین دافیس اداره ایتدی ، و راهبه لرک مزاراقلرنده کی ایکی
یاپراقلی قیوراق بوداغی ، یوموشاق یاپراقلرله او صاروب صارمالادی . آصما ، آغاجلری ؛ اوزوم ،
باغی ؛ بوغا ، قالابالق برسوروپی ؛ اکیئلر برکتلی برتارلایی کوزه لله شدیزر ؛ اونك کی ، دافیس ،
سن ده آناکک ، باباکک شانی ، شرفی اولدک . سن اُمزدن آلیالیدن بری « پالاس » ده ، « آپولون » ده
بزم قیرلرمزدن قاجوب کیتدی . نیجه دفعه لرک کوزه ل تخملمر می امانت بیراقدیغمز شوصاپان
ایزلرنده آرتیق حزین قره موق وعقیم یولاف حکم سورویور . آرتیق طاتلی منکشلر ، آلاشمش
ترکسلر یوق ؛ هر بریان او جلری سیوری دیکسله دولو . چوبانلر ، طوبراغی یاپراقله ، چشمه لری ده
کواکیله قاپلایک : دافیسک دیله دیکی شرفلر و تعظیملر بویله شیلردر . اوکا برلحد یوجه لیک ؛
بولحد اوزرینه شوسوزلری نقش ایدک : « بن مشجره لرسا کنی دافیس ایدم . اورادن نامم کوکلره
یوکسه لدی . کوزه ل برسورونك باقیجیسی ایدم ، بن کنسیم داها کوزه لم . »

مه نالی

یورغون یولجی به یوموشاق برچن اوستنده اویقونه ایسه ، یاز صیجاقلرنده حرارت می دیندیره ن
قاینق نه ایسه ، سنگ نغمه لرکده ، ای آله می شاعر ، بزه اودر .

قوالده استادیکه دنك اولان سن ، تور کوده ده اویله سنك ، بختی چوبان ! سن ده برباشقا
دافیس اولاجقسك . بونکله برابر ، بنده ، کندی پایمه بعضی مصراعر ده نه یه جکم ؛ اومصرا علر ده
سه وکیلی دافیسکی کوکلره چیقاریورم ، اوت : دافیس سستاره لره قادار کوتوره جکم ؛ دافیس
بخی ده سهودی .

مەسئۇس

ھانكى بىر ھىدىە بىزە بويىلە بىر يادىدەن داھا خوش كەلەيلىر ؟ اوت ، اودە لىقانىلى چوبان سنك نىمەلىرىكە چوق لايىقىدى ؟ چوقىدىن بىردەدە « سىمىقون » بىكا سنك مىصراغلىرىكى مدح ايتىدى .

مەنالى

دافنىس ، ايشىقنىن آب آيدىنلىق ، يىكى مكافى اولەمپ سىرايى خىرتلە سىر ايدىيور ؟ ھەم يىلدىزلىرى ، ھەمدە بولۇپلارنى آياقلىرىنىك آلتىدە كۈرۈيور . اونك ايچىن قىرلىرىنى واورمانلىرىنى اك دىنىچ بىر بىر نشۈە جانلاندىرىيور : الەپان دە ، چوبانلار دە ، كىنچ « دىرپاد » لردە ھېسى اونك وجدىنى دۈيۈيور . قوبون آرتىق قوردەك پۈسۈلۈردىن ، كىيك آرتىق آوجىنىك آغلارنىن قورقايور . ايلك ايدىيى الوھىت اولان دافنىس مىلح سەوييور . تېلەرى صىق مىشجەرىلى داغلىك سەويىنىچ واولارلى كۈكى قابلايور . قايلار ، چاللىقلىرىلە : « بوبرالسىدەر ، اوت بوبرالسىدەر ، مەنالى ! دىيور .

اى دافنىس ! اسكى دوستلىك چوبانلارە كرم ايت ؟ اونلارە ولى نىمەت اول ! ايشە دورت مىخراب : ايكىسى سنك شىرفكە ، ايكىسى دە آپوللونك . ھەم يىل سىكەن ايكى طاس تەقدىم ايدە جىكم .

اوطاسلار دە يىكى بىرسونك كۈپۈكى پارلاياچقى ؟ وزىتونك ياغلى عىصارەسىلە دولو ايكى دە سېو تەقدىم ايدە جىكم . سوكرادە قىشنىن آتس باشىدە ، بازين دە چارداق آلتىدە طىمامى شىلەندىرەن شىراب دالغەلەردىن ، ساقىز شىشەلەردىن نىكتار مىالى بىر مىشروب آقتىساجىم . دامەت ايلە كرىدىلى نەغۈن شىرقىلىرىنى دىكەلە تەجىكلەر ؟ آلفەزىبە سىچىرايا سىچىرايا سىتايىرلىك رەقىسى تەقلىد ايدە جىك . بو تەملىقانى ،

اى دافنىس ، سىكا بىز ھەم زىمان قىلارز : كىرك نەمفوسلىك طىنظەلى شىنلىكارىدە اولسون ، كىرك دە تارلالار مىزك اطرافىدە كىفارتىمىزك ذىنۈبى اولان قوربانى كەزدىرە جىكمىز وقت اولسون .

اوت ، بابان دوموزى داغ اوستىلەردىن ، بالى دە سو ايچىندىن خوشلاندىقچە ، آرى كىكىكە ، آغستوس بۈجكى دە شىنمىلە بىسلەندىكچە ، سنك آدە ، سنك فضائلك و سنك عبادەتكە آرامزەدە ياشايساچقىدەر . باقوسە وسەرەسە اولدىنى كې ، چىقتىجىلەر ھەم يىل سىكادە حاجىلىرىنى بىلدىرە جىكلەر .

سەن اونلارنى مىستىجاب ايدە جىكسىك . بۈدىلەكلەك بىرى بولماسى ايچىن واولسىلەرى اجبار ايدە جىكسىك .

مەسئۇس

سىكا بۈككى اۇدالار ايچىن نە بىچىم ارمغانلەر ، نە دورلو مكافاتلەر سونمىالى ! « اوستەرەك دوغان نىمەسى ، ساحلى دوكن دالغەلەك چاغلىتىسى ، وادىدىن وادى يە چاقىللى بىر ياتاق اوستىدە آقان بىر چايك مىرىلتىسى بىكا بونىمەلەر قادار طائىلى كەلمەز .

مەنالى

دىلەرم كە اولاسەن بىم امدىن شو خفىف قاوالى قبول ايدە سىك . « قورپىدون دىلەر آلە قىسبە ياناردى ، بى ، ھەمدە « بوسورو كىمك ؟ مەلىيە ئوسكىمى ؟ » بى بو قاوال چالدى .

موسوس

سن ده مه نالق، شو چوبان دکنکنی قبول ایت... چوق کره آنتیزمن اونو بندن ایسته مشدره.
آنتیزمن سه ویلکه لایق اولدینی حالد او دکنکه نائل اولامادی... او، بوغوملرینک بری برینه
دنک اولماسندن و کندیسنی سوسله یین طونجیدن یانه معروفدر .

* *

آلتنجی چوبان تورکوسی

سیدنوس

ایلکین سیرا کوزا شاعرینک اداسی اوزره شنلنمکه بنم « موز » م تنزل ایتدی و اورمانلرده
اوطورمش اولمقدن اصلایوزی قیزارمادی . بز کون بن حکمدارلری و جنکلری ترنم ایدیوردیم .
« سینت » الهمی قولمی چکدرک : « سمیز قویونلر و ساده تورکوجکلر ، ایشته تیتیروس ، برچوبانه
یاراشان بونلردر . « دیدی . او حالد ، ای « واروس » بن خفیف قاوالمده بر قاج قیر هواسی
ده نه به جکم . زیرا بر نیجه سائرلری سنک مدایحکی توقیر و اوغورسز محاربه لری ترنمه مسارعت
ایده جکلردر . بن آپوللونک رضاسی اولمادن ترنم ایتیم . شاید بری بو مصراعلرده جاذبه بولورده
اونلری اوقومقدن خوشلانیرسه ، ای « واروس » اورمانلرمنک وفونداقلرمنک سنک نامکی تکرار
ایتدیکنی دو یاققدر . فه بوسه ، باشنده « واروس » آدینک یازیلی اولدینی کورولن صحیفه دن داها
خوش کلن صحیفه وارمیدر عجب ؟

آردیمز صره کلیکز « بئند » الهملری ! قرومیس ایله منازیل ، ایکی دلیقانی چوبان ، بر
مغارمنک دینده کوردیلر که سیله نوس ، دامارلری ، هر زمان اولدینی کبی ،ینه دون آقشام ایچدیکی
شرابدن شیشکین ، اویویا قلمش . یالکز ، کندندن بر آز اوتده ، باشندن دوشمش چیچک
چلنکی یرلرده سورونویوردی . آغیر چمانه سی ده ایجه پیرانمش صابندن کمرینه طاقیلی ایدی .

چوبانلر اونو یاقلارلر . (زیرا اختیار اونلری اوزون زماندر بر تورکو امیدیه اویالارمش .)
و اونو بالذات کندی غیرلانتلیله باغلابوب صارارلر . نه غلده اونلره قاتیلیر ، اونلره جسارت ویرر ؛
نایبادلرک اک کوزه لی نه غله ! سیله نوس کوزلرینی آچنجه نه غله اونک آلتی ده ، شاقاقلرینی ده
دوت عصاره سیله قیزارتیر . او ، بونلرک بوقندینه کوله رک : « شو باغلر نه به یارار ، چوز کدی بنی
چوجوقلر ؛ آنسزین باصقین ایتدیکیکز آلویورر . دیله دیکککز تورکولری شمیدی دویارسککز .
تورکیلر سزک ! نه غله به باشقا بر آرمغانم وار . » دیر . در عقب باشلار .

او زمان اونک اطرافنده « فون » لرله یابانی حیوانلرک اصولله جنبش ایتدیکنی و اک قاتی
میشه لرک آهنگدار تپه لرینک صالیندیغنی کوروردیککز . پاراناس آپوللونک ربانی او رتبه سونجه
دیگله مه زدی . رودوبله ایزمار اورفمنک آقوردلرینی اودکلو مفتونیتله دیگله مه زدی .

زیراسیله نوس بوشلفك كنیشلكی ایچنده ارضی ، دریازی ، هوایی و سیال آتشی یاراتان اساسلرك ناصل برآرایه طویلاندیغنی ؛ بویلك عنصرلردن بوتون مخلوقاتك ناصل چیقدیغنی ؛ اوکجه بوموشاق بالچق اولان کره نك قاتی بریغین حالنده ناصل بووارلاقلاشدیغنی ، یاواش یاواش ناصل سرتله شدیکنی ؛ ته تیزی حدودلری ایچنده قاپانمغه ناصل زورلادیغنی ، و فرقنه واریلادن ناصل بیک دورلو شکل آلدیغنی ترنم ایدیوردی . کونشك ایلک شماعلرندن حیره له غش ارضی ، کوك یوزندن باغمور حالنده تکرار بوشانق ایچین بولوطلرك فضا ده یوکسه لیشتی ، یکی دو غمابه لری کوسته رهن اورمانلری ، مجهول داغلر اوستنده داهانوز عددلری آزه ، آواره دولاشان حیوانلری ترنم ایدیوردی .

صوکر ایلر طرفدن آتیلان چاقیللری ، ساتورنك سلطنتی ، قافقاسیانك آق بابالری ، و پرومته نك سرتقی یادایتدی . « هیلان » ی ، آرغونونلرك اونی باشنده بیر اقدقلری چشمه دن نافله ره تکرار صورددقلری ، و ساحلده کی عکس صدانك « هیلان » هیلان ! ، دیبه تکرار ایتدیکنی ده سویله دی . شاید هیچ بر سورو موجود اولماسه یدی ، بختلی برقادین صایلاچق اولان بازیغی ده ترنم ایتدی . و اونك قارکی بیاض بر بوغایه عاشق دوشمه سی بونی متأثر ایتدی . آه ! طالعسر قیز ، سنی هانکی هجران ساردی !

« بره توس » ك قیزلری قیزلری ساخته آه وواهلرله دولدوردولرسه ده ، کرچه کندی بویونلری ایچین صایانك بویوندوروغندن نیجه دفعه اورکدیلر ، بجلا آلینلرند غیل بویونلری نیجه دفعه آرادیلرسه ده ، ایچلرندن هیچ بری بودرجه حجابلی چیفته شمه لری رؤیا لرنده بیله کورمه دیلر ... بختسز قیز ! سن شمعی داغ داغ آواره دولاشیورسك ؛ او ایسه مرمر کی بوکرلریله بوموشاق سنبل آزه آزه بر برنالك کولکه سنده ، ساراران اوتلری کوه له یور ، یاده قالا بالیق بر سورونك ایچنده مرهانکی بردوغورماش اینكک پیشنی قووالایور . قاپایکیز ، نه مفوسلر ، « دیقته » نك نه مفوسلری ، شواورمانك بوتون غرجلری ... احتمال سرسری بوغانك ایزلری کوزمه کورونور . تازه اوتك جاذبه سی ، یاده داهای هیچ یاورولاماش برقاج اینك ، بر سورونك آردی صره ، اونی « غورتین » ك آخورلرینه دک کوتورور .

سیله نوس « نه سپرید » لرك آلتون االمالرینك سفیلجه تسخیر ایتدیکی او کنج قیزی ده ترنم ایتدی ؛ صوکره « فانه تون » ك همشیره لری آجی برقابوقله صاروب عظمتلی قیزیل آغاجلر حالنده فیرلاتدی . « هر مهس » قیلرند سرسری دولاشان « غالوس » ی رسم ایتدی . دوقوز همشیره دن بری اونی « آتونی » تپه لرینه کوتورورکن کورونجه آبوللونك قوراسنك هپ بردن اوکا تعظیم ایچین آیاغه قالدیغنی ، باشی چیچکلرله و آجی صوکر ویزیله چلنکلی جوبان « لینوس » ك التهر دیلیله اوکا : « قبول ایت ، آی غالوس ! شو قواللری که اوائلده موزلر اختیار آسقرايه ویردیلر ، اونلرك طاتلی آقوردلری سایه سنده درکه ، داغلرك تپه سندن او اختیار کسرت دیش بوداقلری ایندیوردی . بو قواللر سنك « غرینه » اورمانك منشایی ترنم ایتمه که یاراسین ، تا که آبوللونك بوندن فضله بکندیکی مبارک اورمان آرتیق قالماسین . » دیدیکنی رسم ایتدی .

روایتہ کوزہ بوکری حاولایان برتازی سوروسنی حامل «نیزوس» ک قیزی «سیلایی» یادہ بودبوك ٹولیسک کیلرینی درین کردابلرینه سوروکلہ دیکنی، وده کیز کوپککرینک طالعسنز ملاحلری بارچه لادیغنی ترنم ایتدیکنی می سوبلهیم ؟ اونی «تہرہ» نک تناسخنی ، فیلومہ لک ہانکی یمککری ، ہانکی آرمغانلری صوندیغنی ، حیرالر ایچرہ عجلہ عجلہ قاجیشنی ، و بوطالعسنزک ، شکوالی قوشک ، متروک سرائینک چایسنہ قوندیغنی نقل ایدرکنمی کوستہرہیم ؟

وقتیلہ «أوروتاس» ک بالذات آپوللونک آغزندن ایشیتدیکی و شو نہرک قیلرندہ کی دفنہ لرہ اوکرہ تدیکی بوتون تورکولری سیلہ نوس تکرار سوبلہ دی ، وادیلرک عکس صداسی ایسہ اونلری کوکہ قادار کوندردی . فقط نہایت «وہ سپہر» ، چوبانلری سورولرینی کری کتیرمکہ و صایمفہ جبر ایدہرک اونی آسفلہ کورہن اولہ بہہ دوغری ایلریلہ دی .

